

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VI. Blasphemia quàm grave sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Homo bilinguis est enim homo bilinguis monstrum, cum nullum animalium bilingue fecerit natura. Plebejus error serpentibus plures linguas assignat, cum una sit, sed duplex videatur ob celeritatem motum. At homo unam putatur habere, & duabus utitur. Quod si una nequeat satis domari, duæ quomodo domabuntur? Atque hæc duæ linguæ, velut filiae sunt & quidem gemellæ Mendacii, secundissimæ matris: nam cum gemina hæc lingua unam eandemque rem eadem de causâ & laudet & vituperet, alterutrum certe confictum sit necesse est. Ecclesiasticus: *Super furem, inquit, est confusio & penitentia, & denotatio pessima super bilinguem*. Fur deprehensus mirum quantum erubescit ac puniatur: & in præcâ quidem lege quadruplum ejus quod abstulit, reddere debuit, & quandoque etiam septuplum, quo soluto abibat liber.

At verò bilinguis notâ pessimâ inuretur (*denotatio pessima super bilinguem*) apud omnes malè audiet, monstrantium digitis devorabitur. Perius: *At pulchrum est digito monstrari, & dici hic est*. Sed turpissimum est bilingui. *Salsarro & bilinguis maledictus, multos enim turbavit pacem habentes*. Et quamvis improba hæc lingua, domino suo emolumenti aliquid adferre videatur, id tamen fit Deo minimè annuente: nihil hic solidæ prosperitatis somnandum. Nam, *Cor ingrediens duas vias non habebit successum, & pravus corde in illis scandalizabitur*. Seipsum miser illaqueabit, & fraudabit omni spe bonâ. Fit enim plerumque, ut qui duos lepores sectatur, nullum prehendam. Nam uti nemo potest duobus dominis servire, Numini & Mammonæ, Deo & Baalim; & sicut Arca Dei & Dagon nullam loci societatem inire inter se poterant; & quemadmodum Deus agrum unum duplicis generis semente conseri, unam vestem è lana & lino texti vetuit, bovem & asinum ad aratrum jungi prohibuit: Ita odit Deus gravissimè linguas duplices, verbis tam sibi contrariis instructas. In illo Salomonis judicio integerrimo, vera mater infantis, vivum voluit infancem servari, & nequaquam dividit; ita Deus in omnibus obsequiis sibi deferendis jure suo postulat cor indivisum, linguam non duplicatam.

Ideo proclamat Elias: *Utsquequo claudicatis in duas partes?* Qui vult censeri à parte Catholica, sentiat cum Catholicis: improbum votum & studium est, cupere modò his, modò illis non displicere. Os divinum semisrigidos aut semicalidos non tolerat: *Quia tepidus es, ait, incipiam te evomere ex ore meo*. **§. III.** Hæc, ô Christiani, quotidie proficiendum nobis est, ut, sicut cum Deo quam sincerissimè, sic etiam cum hominibus agamus. Deum non fallit homo, sed homines. Ideo Paulus: *Et hoc, inquit, oro ut charitas vestra magis ac magis abundet, ut sitis SINCERÆ*. Quò fidelior quis est ac sincerior, hoc & beatior, etiam in hoc Orbe. Multi è tribu paupertinâ emerferunt ad opes & clarum nomen solerti sinceritate. Et fit quandoque ut homines litterati, & qui sibi non parum videntur sapere, sequi cogantur rudes & illitteratos sed sinceros; horum sinceritatem Deus præ illorum eruditione vult honorari. Abrahamo Deus plurimam gratiam facturum, hoc in vicem petit: *Ambula coram me & esto perfectus*. Hoc idioma bilinguis non capit, nam et si fingat se hac coram Deo ambulare, illac certè ambulare coram diabolo: duplici graditur viâ, & ob hoc ipsum neutra bonæ; ut si quis velit in uno pultario pulcem albam & nigram coquere, neutram bene coquet. Sunt quidam bilingues, sed laude digni, ut qui paci restauranda, non excitandis litibus geminâ linguâ utuntur. Hi partes inter se dissidentes, quibuscunque lictis rationibus in pristinam concordiam student reducere. Neque verò aliud huic parti occidunt, & aliud alteri, neque hanc ita deprimunt ut illam nimium extollant, utrique favent; quantum honestè possunt, & cum utraq; ea solum agunt quibus animos

Ad Phil. c. 1.
vers. 9.
Sinceritatem vult
Deus honorari.

Genes. c. 17.
vers. 1.

Bilinguis duplici
graditur viâ:

A jungant, & gratiam reconcilient. Hos bilingues nemo damnaverit, linguas enim suas quasi duplicant, ut ad consociationem reducant alienas. Lingue Apollonarum igneæ sic fissæ erant, ut per eas diversissimarum linguarum gentes in unam Religionis confessionem componerentur. Bene ergo his bilinguis, sed malè illis qui unum eundemque hominem, unam eandemque actionem & commendant & vituperant; audient mel ingerrunt, sed spargunt in absente. Adulatorem bilinguem hac parte superat: Adulatori plerumque satis est, in os dixisse placentia, plurima laudasse, annuisse ad omnia: de cetero cavet, ne quem tam molli sermone demulcit, incauto apud alios offendat. Primum illud bilinguis eximie novit, ablandiri, arridere, dilaudare amplissimè; sed & istud insuper solet addere, obreptare à tergo, de absentibus pessimè loqui, dictis prioribus omnia contraria dicere; ita eodem ore calidum & frigidum flare, idem tam facundè carpere, quam ante largiter deprædicaverit. Ranarum genium novisti: clamor illarum absonus procul auditur. Accede ad paludem, & jam ferè tacebant. Ita quandoque bilinguis importunos clamores ciegit, tonat, sevit, improbat, detestatur. Accede, & videbis quam linguâ sit usurus longè aliâ. Jamque ad modestiam compositus, aut filebit ut rana, aut quem antea diris omnibus devovit, jam pæne attollet in celum. En duas linguas diversissimas in uno eodemque homine, ab unis eisdemque faucibus. Sed obsecro, paululum ab hoc ore bilingui recede, & rana hæc importunissimos clamores iterabit.

Et videte mihi quam etiam parentes sæpe sint bilingues, cum se esse nesciunt. Filium habuit Aristomenes, sed delicatum & quem plus æquo amavit. Utergo spes familiæ ad alta creveret, filio pedagogum dedit, qui primam ætatem moribus & litteris imbueret. Puer impatiens freni, monitori asper, nec amans litterarum, præceptoris industriam averfari, monita non audire, iusta non facere, optimas horas pessimè perdere, arctiorem disciplinam molestissimè ferre: sed & petulantie patronum querere, graves querelas apud patrem depone, præceptorem inusitata severitatis accusare, plagiarium, tyrannum appellare. Hic pater planè patrem se gessit, & filii querulam mollitiem castigavit, sed unâ linguâ: utinam non & aliam linguam habuisset, quâ dicta revocasset. Nam filio quidem præceptoris accusatori paulò severius: Heus, inquit, puer, vacandum est multis aut vapulandum; qui vapulare non vult, discat. O rectè dictum, ô linguam bonam! Sed habuit Aristomenes linguam etiam alteram, verè bilinguis. Nam & pedagogum clam filio vocavit, & Velim, inquit, mitius agas cum filio, puerum tenerum esse nosti: & sæpe plagis non docemur, sed efferramur, sis lenior, & amari malis quam timeri.

O Aristomenes, ô vir bilinguis, quam bona fuit lingua prior, tam mala hæc altera: omnia corrupti linguam sic duplicando. Ita severus & indulgens pater es, nigram & albam pulcem in eodem coquis pultario.

Attendite, bilingues, celum vos odit & terra. *Salsarro & bilinguis maledictus*.

CAPUT VI.

BLASPHEMIA quam grave sit peccatum, & quam variè puniunt.

Falluntur, inquit Valerianus, qui putant nihil esse forte & robustum, nihil violentius veneno. Et quamvis ista in proficiendis moribus habeant peculiare natura beneficium, cedunt tamen in contentione verborum. Nihil enim tam noxium aut malitiosum, quod non viribus ejus minus sit, si se incitata feruere lingua commoverit. Multa sunt quidem humani corporis vitia & satia gravia, sed parum possunt consilii viribusque suis, nisi scelerum

sceleribus ornentur alienis. Crudelitas impietati servit, & portat inferorum cruentâ mortis lege custodit. Quid falsitas possit, si cupiditas otiosa dormiret, &c. Singulare autem malum est lingua, in quâ tantum malitia sublestat, ut in perficiendo opere suo, alterius auxilium non exquirat.

Verè tanti roboris quantæ nequitie est, hoc alioqui non maximum membrum. Et hic impia se offert convictorum jaculatrix BLASPHEMIA, quam & idololatriis inviam docent historia: quid ni Christiane aures eam extremè abominentur? Divini voluminis seriem si percuramus, ubi non ea repressa & punita? Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur.

Qui autem blasphemus sint, & quam graviter ac horrendè à Deo semper puniti sint pluribus nunc distremus.

§. I.

Non minus peccant, inquit Augustinus, qui blasphemant Christum regnantem in celis, quam qui crucifixum ambulantes in terris. Sacra pagina variè monet studiosissimè cavendum hoc linguæ vitium; Deum enim ori blasphemio minimè parcere. Blasphemiam hic vocamus maledicentiam contra Deum, aut Divos, seu verbum prolatum in contumeliam Dei, eorumque qui Dei loco habendi. Chrysostomus blasphemum hominem noscendum proponens: Si quis lupum, inquit, cooperiat pelle ovini, quomodo cognoscet illum, nisi aut per vocem, aut per actum? Ovis inclinatus deorsum balat, lupus in aëra convertit caput suum contra calum, & sic ululat. Qui ergo secundum Deum vocem Humilitatis & confessionis emittit, ovis est: qui verò adversus veritatem turpiter blasphemus ululat contra Deum, lupus est. Quam verò severè Deus in hoc genus hominum vindicet, exemplo ab uno licet discere.

Juvenis Hebræus (cui mater Israhelitis Salumitha, pater Cyprius) iurgatus est in castris cum suæ gentis viro. Cumque blasphemasset nomen Domini, adductus est ad Moysen, qui eum in vinculis attineri iussit, donec nosset quid eo fieri juberet Dominus. Ergo divinum oraculum super hoc reo consultum, respondit in hæc verba:

Educ blasphemum extra castra, & ponant omnes, qui audierint, manus suas super caput ejus, & lapidet eum populus universus. En, liquidissimam sententiam è divino tribunali in blasphemum: Lapidet eum populus universus. Eleganter de hoc & facinore, & supplicio Philo: Non modò Moysen, inquit, Dei amantissimum, verum etiam quemvis medicriter pium exasperare potuit istius hybride blasphemia, declinantis ad Egyptiacam patrî impietatem, fastidio ritu materno. Et Moyses quidem amentiam perdidit, & immanem audaciam effervercentem miratus, quamvis generosa indignatione caperet manus suâ scelerum conficere, veritus tamen est, ne is ad hunc modum leviori, quam pro merito, defungeretur supplicio; par enim tanta impietati pena ab hominibus inveniri non potuit, cum impius ille pollutâ linguâ vocem ausus sit eum execrari, quem nec honoris quidem gratiâ fas est nominari ab omnibus. Ideo Moyses, dum vincitum servari in carcere præcepit, suppliciter à Deo flagitabat, veniam daret oculis auribusque non sponte pollutis, simulque rogabat, quid oporteret pari inventorem sceleris nefandî, & inauditi ad eam diem. Deus sic consultus lapidari iussit, quod animam haberet blasphemus durissimam & plane sævæ; utque manibus totius gentis in ultionem avida sumeretur supplicium, quia non poterat aliter quam eminens ferre tor millia; & ut sanguis ipse illius sparsus horrore esset omnibus, doceretque blasphemiam detestari. Sumpto itaque supplicio de blasphemæ linguæ homine, decretum divinum audiente omni populo, jussu Dei, proclamatum est istud: Homo qui maledixerit Deo suo, portabit peccatum suum: & qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur: lapidibus eum opprimet omnis multitudo populi, sive ille civis, sive peregrinus fuerit. Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur. En, repetitâ sententiâ & calculo velut geminato blasphemus morti addicitur, ut qui perimendus simul & sepeliendus saxâ grandine, tanquam cæli terræ-

Tom. I.

A que odium ac probum. Ah, mi Deus, si omnis jam blasphemiam ad hanc normam expianda sit, quam frequentes cadent lapidei hi imbres?

§. II.

Sed etiamnum mihi in mentem est Hebræi juvenis in expiatione blasphemum os, in cuius expiatione hæc probitione Hebræi juvenis blasphemiam quædâ observanda.

1. Auditores blasphemie non riserunt, nec tacuerunt, sed eadem ipsâ horâ detulerunt eum ad judicem. O Christiani, quoties inter vos litigantes & blasphemantes, cum risu & applausu mutuo audiuntur? & is demum victor pronuntiatur, qui voces jactaverit atrociores.

2. Varii magistratus erant Judæis: Decani, Quinquagenarii, Centuriones, Tribuni. Blasphemus iste ad supremum ducitur, tanquam in omnium gravissimo crimine deprehensus.

3. Moyses tanti momenti rem habuit, ut auctoritate suâ nil ausus decernere, causam omnem ad divinum tribunal detulerit, inde responsum accepturus.

4. Deus ipse tulit sententiam Moysi exequendam. Saxeus & scelestus ille homo lapidandus fuit ab omni populo, ut omnes lapidis jactu testarentur, quam odint blasphemiam, & quam faveant illi puniendæ.

5. Testes manus suas imposuerunt lapidando capiti, hoc ipsum attestati, hominem esse impium, maledictum, mortis reum. Et Lirani sensu, hoc ei in os approbrabant: Malitia tua adduxit te ad mortem, non nos.

6. Blasphemus hominibus parentes studiosè describuntur, quâ gente, quo ortu, quâ domo fuerint; mater etiam nominatur: ut hoc utrique æternum sit dedecus, quod filium non in timore Domini educassent, & moribus imbuissent sanctioribus.

Rectè hic Theodoretus; Jure meritissimo, inquit, homicidii pœnâ & morte puniri vult Deus blasphemiam: blasphemus enim cum conditorem nequeat perimere ferro, linguâ fecit. Ergo, Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur.

En, tam atrox & immane facinus est blasphemiam, ut quod Paulus de luxuriâ, hoc idem pœne de hac possit asseri, nec nominandam quidem esse. Eam certè patientissimi Jobi uxor improba nominare reverita: Benedic, inquit, Deo & morere. Bona scilicet mulier religioni sibi duxerat dicere, maledic Deo. De improbâ hac stultitiâ Gaudentius Brixianus: Stultissima femina, inquit, marito in remedium erumnarum suadet mortem blasphemie debitam. Sed heu! blasphemantis furor non medelam doloribus præstat, sed cruciatum mortis accumulât, & illius quidem mortis quæ finem non dabit miseris, sed exordium erit ad supplicia æternitatis. Qui blasphemaverit nomen Domini, morte moriatur.

Jam olim questus est Deus: Et jugiter totâ die nomen meum blasphematur. Immane crimen blasphemiam, nec tamen minus commune. Catalogum blasphemorum, quos sacra pagina enumerat, non percresebo. Abelis frater Cainus, diaboli discipulus, homicidarum & blasphemorum magister, exemplo pessimo præiens: Major est, inquit, iniquitas mea, quam ut veniam merear. Cui Bernardus respondens: Mentiris, inquit, ô Cain, major est enim Dei pietas quam quævis iniquitas. Culpam bene exaggerabat, sed malè confitebatur; nec veniam flagitabat, sed scelus addens sceleri desperabat: quod blasphemiam est in Spiritum sanctum. Putabat enim Deum aut nolle reo ignoscere, aut non posse. De hoc crimine disertè Christus: Qui autem, inquit, blasphemaverit in Spiritum sanctum, non habet remissionem in æternum, sed reus erit æterni delicti.

Discipuli Caini fuerunt Pharao & Nabuchodonosor, qui tamen relapsi, Holofernes, Antiochus, & ejus dux in bello Nicanor: quem cum Judei rogassent, parceret sabbato, & honoraret sabbati Dominum qui cerneret universa. Ad quæ blasphemus Nicanor: Quis ille sabbati Dominus, à quo hoc imperium? Respondentibus Deum esse, potentem in cælo, & huic sacram esse diem

Ecc 2

diem

2. Machab.
cap. 15. v. 5.

Ibid. v. 30.
v. 33.

4. Reg. c. 19.
v. 35. & ult.

Baron. to. 2.
anno 277.
In blasphem
mos vin
dicta re
pentina.
Ita Saxon.
Rajin.
Eutropius.

Florimund.
Raymund.
lib. 7. de ortu
heres. c. 15.
num. 3.
Thom. Can
tiprat. lib. 2.
cap. 48. fine.

7. Lipsius in
exempl. polit.
lib. 1. cap. 4.

diem septimam. At ille: Et ego, inquit, potens sum in terrâ, qui impero summi arma, & negotium regis confici. Sed hæ voces per jugulum redierunt. Nam cum in pralio inter triginta millia suorum cæsa & ipse cecidisset, caput impii & manus cum humero abscissa Hierosolymam perlata sunt. Sed & linguam blasphemæ Judas Machabæus, avibus in cibum particulatim oblati jussit, manus autem infani contra templum suspensa est. Hoc blasphemæ præmium debebatur.

Ita Justinus I. Imperator, anno primo imperii, blasphemio linguam radiciter evelli jussit, uti Evagrius & Nicephorus testantur.

Rex Sennacherib ille blasphemorum signifer, ducenta pene millia suorum militiæ amisit, quos omnes unicuique Angelus nocte unâ necavit, vel ideo etiam, quia per cavillum dixerant: *Hebraeorum Deus, tantum est Deus montium non vallium*. Morte stetit hic locus. Litanus addit cæcorum ab Angelo cadavera in cineres redacta. Sennacheribus ipse, crudeliori fato servatus, tanquam indignus qui ab Angelo caderet, à suis filiiis in templo Nesioch occisus est.

En, tot centena millia ceciderunt in castris Assyriorum ob blasphemiam, & qui in castris Christianorum stare possit Victoria, ubi regnat blasphemia?

§. III.

Taceo hic blasphemos hæreticos. Hæreseos enim, sicut & Idololatriæ, genius est, scelestâ linguâ Deum violare. Manes hæresiarcha, Spiritum sanctum se esse ausus est dicere. David Georgius Hollandicus factor, præter vernaculum idioma aliud nullum calluit, & tamen è bibliis tantum profecit, ut filium Dei se assereret. Manetis discipuli panem in altum jacentes, ipsum & auctorem ejus execrati sunt. Nota est lingua Juliani apostatæ: qui bello Persico incertâ sagittâ ictus exclamavit: *Vicisti, Galilæe, vicisti*. Et cavam manum supponens vulneri, exceptumque inde sanguinem in aëre ejiciens: *Nazarene, inquit, bibe, & saturare*. Icariones, Domini proditor, & Artius Orbis impostor, miserabili partu simul & animæ & viscera effuderunt. Anglus quidam Rendatus nomine, asseruit Deum æquè causam esse proditoris in Judæa, quam conversionis in Paulo; non multo post in pœnam dicti, sus ipse carnifex, in suo cubiculo gulam laqueo præfocavit. Simon de Tornaco Doctor Parisiensis, ævo suo magni nominis, sed non minoris arrogantia, & parum continentis vitæ, ausus est publicè dicere: Tres sunt qui Orbem miserunt sub jugum docendo, Moses, Christus, Mahometes; Moses Judæos infatuavit, Jesus Christianos, gentes Mahometes. Vix hæc effatus corruit, & eversis oculis, instar bovis horrendum mugit. Ita domum delatus in morbo jacuit, jam etiam alphabeti ignarus. Illud singularis supplicii loco censendum, quod solam pellicem suam Aleydem nominare potuerit, æterno suimet probro: Boëthium de Trinitate juxta se positum, & quem pæne memoriâ comprehenderat, nominare non potuit. Ita miser exacto triduo, pecudis instar obiit.

Alphonfus X. Hispaniarum Rex, dicere ausus: Si principio Mundi ipse Deo adjuisset, multa melius ordinariisque condenda fuisset. O miser, sapientiâ supra Deum est! Lingua quod abis, mens quod abisti? Theophrastus Paracelsus, cum Basilæ vernaculo idiomate publicè medendi artem doceret, subinde dictitabat: Juvet diabolus, si nolit Deus. Impium dictum, & ad futuræ regna Proserpinæ relegandum. Deus nos præ cunctis animalibus linguâ donavit, vocis instrumento tam nobili, & nos in Deum sic pugnemus suismet beneficiis? Et quamvis non semper tam ferri simus, cum ejusmodi dicta evomimus, hæc ipsa tamen petulantia linguæ horrendè sæpius vindicata est. Deus non irridetur, nec nos homunciones secum, aut in se joculari sinit. Qui jo-

A cos amat, cum Deo aut de rebus divinis, obsecro, ne joceatur. Tam enim odit Deus hunc blasphemæ linguæ vomitum, tamque severè advertit in hæc talia oritur, ut ea nec in pueris quidem aut infantibus distinet. Notum è Gregorio Magno pueruli quinquennem male educatum, ejusmodi voces impie spargere consuevit. Cumque sævientem peste, hic etiam puerulus eâ correptus esset, ac parentis sui brachiis & collo hæteret, terribus Ethiopas duos ad abripiendum se adesse vidit, & opem patris inclamavit. Dum autem trepidat pater, filius unâ cum verborum impietate animam eiecit. Non omnibus ad feram vindictam dormitat Deus.

Narrat Gregorius Turonensis, Aureliâ à Gothis obsessâ, Anianum urbis præfulem, cum omni sacerdotum numero intra mœnia obisse, & litanias cantasse. Audiens hæc sacerdos apud Gothos captivus: Frustra hæc, inquit, Aniane; si tu putes hostem cantibus arceri posse. Hæc eadem nec aliis urbibus quidquam profuerunt. Audierunt Superi se ridere: nec impune tulit has voces miser, quas morte subitâ luit. Huic accensendus Olympius Artianus episcopus, qui in balneo scelestâ linguâ sanctissimam Triadem violavit: mox eos dolores sensit, perinde triplici telo confossus animam ageret: ita defluente carne expiravit infelix Anno Christiano quingentesimo decimo.

Ad ista in Deum convicia pertinet, asserere, Deum peccati causam & auctorem, rigidum nimis & crudellem esse, qui pro noxâ momentaneâ supplicium inferat æternum: Aut omnigenam Dei scientiam negare, prout illi: *Quid novit Dominus, ajunt, & quasi per caliginem judicat*. Nubes latibulum ejus, nec nostra considerat, & circa cardines cali perambulat.

§. IV.

I nter homines ingratiſſimus est in suum conditorem blasphemus. Linguam enim quam accepit in divinas laudes amplissimè laxandam, hanc solvit in gravissimam conditoris contumeliam. Deinde blasphemus inter eos numerandus est, de quibus beatus Paulus: *Rursus cruciſigentes sibi metipsos filium Dei, & ostentui habentes*. Imò Augustinus: *Minus est, inquit, offendere Christum in cruce pendentem, quam in calo sedentem*. Nam illi crucifixerunt eum quem non agnoverunt, hi maledictis configunt illum, quem optime agnoscunt. Ideo hi tales proximè absunt à damnatis, quorum hoc unum negotium est, & diſſima pati, & assidue conditorem execrari. Horum regnum factum est tenebrosissimum, & commanducaverunt linguas suas præ dolore, & blasphemaverunt Deum cali præ doloribus & vulneribus suis. Æternum damnatorum carmen est, Deo maledicere; quod qui tam maturè canere assuevit, videat ne semper canat.

Hoc flagitium non tantum lex divina gravissimè damnat, sed & lex Ecclesiæ in blasphemos sic statuit: Qui maledixerit sive blasphemaverit Deum, vel matrem Dei, aut sanctos, septem diebus Dominicis stet sine calcæis & pallio, lorum à collo dependeat. His septem hebdomadibus quovis die Veneris pane & aqua jejundet, nec templum ingrediatur. Quolibet etiam dierum dierum tres pauperes reficiat, si facultates suppetant. Quod si renuat hæc subire, ingressu templi ceatur, & post obitum sepultura privetur. Lex etiam civilis punit blasphemos, quod gravius sit (uti lex loquitur) æternam quam temporalem lædere majestatem: atqui graviter puniuntur qui conviciis regiam violat majestatem in homine, gravius ergo puniendus, qui divnam afficit contumeliâ. Ideo Chrysostomus: *Si regem terre, inquit, blasphemantes, puniri oportet, multo magis regem cali contumeliâ afficientes*.

Superioris ævi theologus rem æternâ memoriâ dignam commemorat in hunc modum: Rupertus Imperator, anno millesimo quadringentesimo electus Rex Romanorum.

Spicer. Romanorum, purâ conscientia tam amans, quàm ex-
la. Formis. cta iustitia, ad urbes Imperii cæpit revivere. Ita Spiritam
et h. propius venit, & cum eo proscriptorum non exiguus numerus.
 Is enim Germaniâ mos erat, ut civitatibus extorres, cum
 Imperatore, velut assecle tam magnifici agminis, urbem
 subirent quâ ejecti. Idem hic contigit, venia per com-
 plurium principum preces impetranda. Cæsar auditis
 proscriptiois causis, partes suas interponere solebat
 cum delectu exulum. Ita & Rupertus Imperator accer-
 sitis Consulibus, omnium eorum qui suâ tutelæ favore
 urbem ingressi essent, causas prius audire voluit, quàm
 eis reditum exorare. Varia hic crimina allata, ob quæ ci-
 ves illi solum vertere iussi essent. Inter hos fuit civis Spi-
 rentis vir non infimæ familiæ. Huic reditum in urbem
 urbis proceres & magna cognatorum caterva impetra-
 rum voluit. Imperator, quænam exilii causa fuisset, sci-
 ficatus. Responsum est hominem ludo incalescentem
 aliquoties impas voces in Deum iecisse. Hic religiosus-
 simus Imperator in divinum honorem exardescens: *Pro*
omnibus inquit, *rogaverim, ut recipiantur urbe, hoc solo in exi-*
lium remisso. Nam alii, ò viri, deliquerunt in homines po-
 tissimum, iste verò in Deum: ceteris igitur omnibus, si
 placet, parcite: hic in locum, quo dignus est, denuo exu-
 latum abeat. Jure merito hic unus rigidior, quàm alii,

centurâ notatus est. Certe & Justinianus imperator ca-
 pite sanxit in tales. Ludovicus IX. sanctissimus Rex Gal-
 liarum, edictum perscripsit, cum pœnâ & iudicio, ut
 blasphemis inhonore stigmatè labra inurerentur. Fuit
 ut vir nobilis in hac noxâ reus deferretur ad regem. Plu-
 rimi erant qui precibus infimis institerent, ut infame
 cauma liceret aliâ pœnâ commutare. Surdus ad has pre-
 ces Rex: Ego ipse, inquit, honori mihi ducerem vel meâ
 fronte hoc signum recipere, modò vel hacratione dam-
 natissimum istud vitium regno meo pellerem. Philippus
 VI. Valesius blasphemum tribus horis publico loco nu-
 mellis inferi, & in spectaculum exponi iussit, ita ut fas
 omnibus esset, eum testâque lutoque petere. Philippus
 II. Rex Galliarum & Imperator vivo patre coronatus,
 primum in blasphemos mandatum edidit, ut citra mor-
 tem in flumen excuterentur. Hæc lex Metis etiamnum
 pristini vigoris est. Alterum Philippi decretum fuit in
 motiones, parasitos, histiones aulâ ejiciendis.

Sanè olim consuetum blasphemorum premium fuit,
 maledicam linguam asserculo clavis affigere, & unâ cul-
 tura dare reo in manus, quo se liberaret ut posset. Anno
 millesimo quingentesimo sexagesimo nono Argentorati
 duo milites prædiali in vincula rapti, horum alter
 Deum, alter ducem convitiis incesserat: & huic quidem
 nulli, illi verò plurimi erant deprecatores. Causâ tamen
 discussâ, ille qui Deum execratus est, linguâ prius ex-
 tractâ, capite plexus est; mitius actum cum altero.

Beatus Paulus hac in re videri potest severior, qui
 reos non carnifici sed diabolo tradidit. Ipse hoc affir-
 mans: *Ex quibus est, inquit, Hymeneus & Alexander, quos*
tradidi Satana, ut discant non blasphemare.

Robertus Galliarum Rex laudatissimus Hugonis
 Capeti filius, regni sui pacem à Deo petiit. Huic Chri-
 stus visendum se præbens: *Pacem, inquit, non impetrabis,*
Roberte, priusquam blasphemias & flagitia omnibus nota, regno
extirpaveris. Hinc liquet non tantum à Deo puniti hos
 maledici oris homines, sed totas sæpe domos, urbes,
 provincias, totos exercitus horum sceleribus involvi:
 ideo nullam tolerandi, à nemine hospitandi, multò
 minus ad officia & dignitates extollendi sunt. Ratio est:
 Blasphemi Turcis & Judeis deteriores, qui saltem aures
 obturarent, & vestes lacerarent, cum talia audierunt,
 tanquam si lugubri hoc gestu profiterentur cor sibi præ-
 dolore pene rumpi. Blasphemi peiores hæreticis, qui
 loquuntur de Deo quæ vera credunt, at illi contra con-
 scientiam de Deo effutunt, quæ sciunt æterno silentio
 sepelienda. Sed & idololatris fubinde peiores blasphe-

mi: idololatria suum Deo honorem aufert, blasphemia
 insuper etiam infert contumeliam; uti Romani morta-
 lem Christum crucifixerunt, quem non agnoverunt, hi
 configunt regnantem in cælo quem agnoscunt. *illi si 1. Cor. c. 2,*
cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent. Bla-
verf. 8,
 sphemi nec suo quidem domino parant, & altricem
 Dei manum, quæ panem porrigit, commorant: Christi
 tormenta renovant, vulnera ampliant, corpus & sangui-
 nem maligni oris spumâ contaminant: Spiritus blasphe-
 miæ non remittetur. Ideo Deo amicus non erit, qui
 non his inimicissimus fuerit. Et hic verissimum illud:
Qui non corrigit refecanda, committit.

§. V.

Sed ò quantum inter Christianos hujus flagitii foret
 refecandum, si serio res ageretur? Reperias non im-
 pios milites, nec Bellonæ, sed Minervæ & litterarum
 alumnos, qui tam immanes evomunt execrationes, ut
 nemini mirum videri posset, si terra illis dehisceret. Om-
 nia Christi sacramenta, Orbis elementa, omnia Christi
 vulnera, crucem, angores, cruciatus, omnia cæli fulgura
 & fulmina in eos cogunt numeros, ut illis ludus & jocus
 sit centies centena; aut, trices milies millia vel fulmi-
 num, vel sacramentorum, vel vulnerum ore impio ja-
 ctare. Et cum numeri deficiunt, stellas & sidera ad nu-
 meros vocant, & iis tiremes, turres, maria, imò & tar-
 tarum implent, ut nemini non serio improbi videantur.
 Et quoties audiuntur talia, & dissimulantur? non est
 qui mutiat vel verbum. Quisque auditorum secum
 cogitat, frustra hæc accuso, si non duos minimum testes
 produco: quod si rescitur me sceleris detecti fuisse au-
 ctorem, vix vitæ securus agam. Ita divinum honorem
 convelli frigidissimè dissimulamus, nec curamus alieno
 nos scelere involvi. Hinc maxima ejuscenti di vitiis
 impunitas. Quæ autem loquendi libido in apertum
 non evolat, aut occultatione propositâ, aut impunita-
 te, aut licentiâ? Ideo Deus præsentissimo quandoque
 supplicio in hanc linguæ nequitiam vindicat. Anno mil-
 lesimo quingentesimo octogesimo Oliverius Tempe-
 lius, vir militiæ gnarus & acer, Bruxellæ præerat, quæ
 tunc quoque in alias partes iverat, non capta sed decepta.
 Ille imminebat oppido Hallis assidue: quas, cum
 Hannonia & Artesia, restitutas jam regi audiebat. Bis
 igitur tentat, eò audacius quod & finitima oppida suæ
 potestatis essent, & in ipsis Hallis vix quadraginta no-
 velli milites, qui tuerentur. Primo die repellitur, & cal-
 lidè, quasi omisso incepto abit: sed in animo aliud ver-
 sat, & clam conductis in unum præditiis, vires auget, &
 inopinatus sub noctem sequentem redit. Et jam cum
 scalis & reliquo apparatu, in viâ, ut fit, incedunt alacres,
 mutuo sese adhortantes. Erat inter copias Joannes
 Swyckius, homo non religionis solum & vitæ impro-
 bus, sed & linguæ. Is canere jam triumphum & jactare
 palam, se suis manibus Hallensi muliercula (Dei parentem
 D intelligebat) *nasum abscissurum.* Itur porro, pervenitur:
 quid factum? Diva audierat, & quasi talionis pœnam
 machinata, procurat glande plumbeâ, inter primas ex-
 cursâ, illi ipsi securæ nasum auferri. Pœnam habuit, &
 irrisum inter ipsos commilitones perpetuum meruit:
 qui identidem hominem monebant. Porro Hallas iter,
 & nasum suum reciperet.

Sed & alter in eadem expeditione, Joannes Ryssel-
 mannus, immaniore etiam sævitia, & ore tectiore effu-
 derat: Sacratam se statuam Bruxellam adducturum, at-
 que ibi igne subiecto publicè crematurum. Deus reve-
 ra, Deus (mitissimam Virginem hic omitto) audit, &
 illi impio blasphemum os ac mentum tormenti ictu
 abstulit, & paulò post ipsam vitam.

Triginta anni sunt, ex quo Batavi Beatissima Virgi-
 nis Sichemientis sacellum expilarunt, ab eo tempore
 plurima illorum retro ferri cæpere, nam Ostendam ac
 Bredam

Bredam oppida munitissima auferunt, & multa gesserunt infelicitate. Inter illos autem Mariani facelli prædones eques erat in equo cæco, qui ubi jam facello vicinus, per titum & contumeliam dixit: *Si Maria hic miracula facit, oculos reddat equo meo.* Audiit virgo blasphemum, & mox visus restitutus est equo, eques verò excacatus. Id ante mortem & in morte ipsa confessus est equitis illius commilito, qui ob aliud crimen Wertenis prætoris literæ testantur.

Ad P. Cornelium de Lapide. Vide hinc in c. 24. Leviticus, si ne.

* Dan. c. 3. vers. 96.

Nabuchodonosor in blasphemos edictum.

Rex Nabuchodonosor, ubi tres Hebræos juvenes in illis micissimis & jam frigidis flammis vidit, edictum conscripsit in hæc verba: *A me postum est hoc decretum, ut omnis populus, tribus, & lingua, quacunque locuta fuerit blasphemiam contra Deum. Sidrach, Misach & Abdenago, dispercat, & domus ejus vastetur.* Hanc sententiam in blasphemos dixit Nabuchodonosor, quos non in nervum compingendos, in carcerem contrudendos, aut catenis vinciendos, sed vitâ privandos, & capite plectendos, illorumque aedes subruendas præcepit. Durius videtur hoc magistratui: primum delictum mulctetur ære, adjuncta ignominia. Rediret: gravius puniatur. Necdum se emendat: noxam pelle luat. Sic Wormaciæ anno millesimo quadringentesimo nonagesimo quinto in Comitibus decretum, ut si blasphemus Deum ut injustum, aut non veracem conviciis incesat, corpore id luat, si Christi tormenta aut vulnera, auri marcam rependat; si pauper sit, de tergo illius detur supplicium. Bonæ leges, sed mali mores nondum exulant.

Tria vitiorum genera clades causantia.

2. Reg. c. 12. v. 13. & 14.

Nescitur quandoque origo cladis in domo, urbe, provinciâ enata: si indagetur, plerumque unum ex his tribus caput mali deprehenditur, aut eorum oppressio, aut luxuria, aut blasphemiarum peccatum. Et sæpe cum nos ipsi Deum & divina non violamus dictis, ad id tamen faciendum aliis causa sumus, aut exemplo malo, aut convitiis nimia: Ita Nathan Davidi veniam scelerum denuncians: *Dominus transiit peccatum tuum, inquit, non morieris. Veruntamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini, propter verbum hoc, filius qui natus est tibi, morte morietur.* Ipse quidem Rex David blasphemus non fuit, sed geminato flagitio plurimos offendit, & animam præbuit pessimè loquendi, ideo nullis neque precibus, neque lacrimis, sed neque jejuniis ullis vita prorogari potuit Bethsabee filio.

Hareris non est danda causa religionis & Deum vituperandi.

Itaque sollicitè quisvis caveat, ne hostibus Dei, corrupto vivendi genere det causam, religionem & Deum vituperandi. Et nunquid adversæ partis quotidiana cantilena est: En Papicolarum mores: en præfules, canonicos, sacerdotes, monachos illorum, quam nec cautè nec castè, quam nec vigilanter nec sobriè vivant! Hinc audax religionis contemptus: *Veruntamen, quia blasphemare fecisti inimicos Domini, &c.* viderint tales quid agant. Sic & patres familias id unice caveant, ne hæc linguæ pestilentia in suis aedibus grassetur, nec ullus alteri sit hac in re offendiculo. Non tantum non perjuria, sed nec juramenta sunt toleranda: neque solum blasphemiarum, sed omnes verborum contumeliarum domibus eliminandæ sunt: ab his ad illas facilis est transitus. Ad id nos exhortatus Paulus: *Nunc autem, inquit, deponite & vos omnia iram, indignationem, blasphemiam.* Blasphemos plerumque non sua morte defungi, præcipitata sæpius funera nos docuerunt. Lento ac lanco pede graditur vindicta divina, sed tarditatem pœnæ gravitate compensat, & subito ferit quos diu toleravit impunitos. Optimè Gailclmus Peraldus: *Quemadmodum, inquit, blasphemus filius diaboli ea cantica discunt in mundo que canant in inferno: ita filii Dei divinis laudibus assueti, eos psalmos addiscunt in terris, quos cantabunt in calis.*

Coloss. c. 3. vers. 8.

Perald. c. 2. Sum. VII. tract. 9. c. 1.

Chrysostomus linguam impiam non immerito *Periculum diaboli* appellat: nam ubi ater ille augeat immunditiam ex Orco conviciis, execrationibus, blasphemis vehiculis opprobret Deo: En, tui homines rationis compotes, a te conditi, ut te omnibus probis ac maledictis signant, quantis verborum contumeliis te lacerent! me crebrius vocant, familiarius me invitant, animas mihi suas transferunt & oppugnant: plurimorum hominum linguæ, mea sunt effusa & plaustra, variis oneribus recipiendis apta, his ego curribus sublimis eo, & Orbem peragro.

Nimis quam veri sunt hi plausus Satanae. Lingua quam Christi currum triumphalem esse convenit, ea sæpissime carpentum est diaboli, qui eo utitur in Dei contumeliam. Hoc autem stygis veterator postulum afflequitur blasphemiam, de qua priore disertatione loqui cepimus. Jam ceptum sermonem de hac ipsa linguæ rabie prosequemur.

§. I.

Tortuosus ille coluber, pessimus paradisi orator, ut nostram omnium matrem sui consilii faceret patientem: *Nequaquam, ait, morte moriemini, sit cum Deus quid in quacunque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri, & eritis sicut Di.* Hic Rupertus Tuitiensis: *En, inquit, quomodo nequissimus impostor, atque inimicus Dei filii suum facere contendit. Mendax ipse & invidiosus, mendax & invidiosus insinulare vult Deum: Nequaquam, ait, moriemini, aliter est atque Deus vobis dixit, sit enim vos sui aequali futuros. Unde enim ortam putatis hanc tam rigidam interdictionem, nisi ab invidia, ne sitis sicut ipse est? En auctorem ipsissimum blasphemiarum, de quo Chrysostomus: Diaboli, inquit, ait, linguam habet, qui ut diaboli loquitur. Ad inferos damnati in omnem proflus æternitatem Deum execratur: hic illorum perpetuus psalmus nullum unquam habiturus finem est. Quod si tartarum omni alio dolore vacet, hoc uno supra omnem modum terreatur. Quilibet bonæ mentis homo dixerit: Ergo ego conditorem meum, Dominum ac Deum meum æternum blasphemem? De quibusdam sanctissimis viris monumenta publica testantur, eos vel hoc nomine inferorum ergastula summè horruisse, & potius omnia cupivisse perpeti, quam Deum eâ ratione semper detestari. Blasphemiam propriè Orcinum idioma est: neque enim aliud ibi vel clamatur, vel canitur, vel ploratur quam blasphemiam. Ita ut si quis in Orbe hoc nostro audiat Deo aut superis maledicentem, jure illi objiciat: Verè tu ex illis es ad inferos dejectis aut deficiendis, nam & loquela tua manifestum te facit.*

Hoc vitium extra ceterorum orbitam pænelabit, nam summâ temeritate Deum ipsum invadit. Gravior ille offenditur, cujus subditi læduntur: ille verò gravior, cujus domestici servi; præ ceteris tamen injuriam sentit, quâ filii aut filia afficiuntur: gravissimè tamen omnium is læditur, cujus persona violatur, & quod ista dignior, hoc & injuria major: argui Deus infinitas, inextimabilis dignitatis est, ergo & injuria Deo illata quancunque alliam excedit infinitè.

Hoc vitium omnium vitiorum inutilissimum: quid blasphemum utilitatis habet aut voluptatis, ore insano in excelsis & superos bacchari? Ad alia vitia pertrahimur voluptate, quam vis illa spurca sit & homine indigna: quid autem hic oblectationis est, imitari amentis & furiosi verba impia in Deum celsitèque jacere? nequa est